

Michał Jan Stadnicki

[nauczyciel](#)

[historyk](#), [uczeń](#), [pijar](#)

Ur. 0.10.1732, ziemia przemyska

Zm. 15.1.1789, Warszawa

Dane rodziców

Józef Antoni Stadnicki

Zofia Makowiecka

Wychowanie i wykształcenie

Po odebraniu [nauk domowych](#) rozpoczął edukację w [warszawskim Collegium Nobilium](#) pijarów. Do szkoły został przyjęty jesienią 1744 roku (w metryce pojawia się pod datą 3 września 1744, wpisany na rok szkolny 1744/1745). Do zakonu [pijarów](#) wstąpił w 1747 roku, po ukończeniu nauki w [Collegium Nobilium](#). Najpierw studiował w kraju. Po odbyciu [nowicjatu](#) w [Podolińcu](#), w latach 1748-1749, studia niższe realizował w [Rzeszowie](#) (1749-1750), a następnie udał się w celu kontynuowania nauki na studiach [filozoficznych](#) do [Międzyrzecza Koreckiego](#) (1752-1754). [Teologię](#) studiował początkowo w [Krakowie](#) (1754-1755), a następnie już [za granicą](#) w [Rzymie](#) (1755-1757) oraz w [Paryżu](#) (1757-1758), gdzie zgłębiał również zagadnienia artystyczne z zakresu sztuk pięknych i [literatury](#) antycznej.

Jego studia zagraniczne sfinansował starszy brat, kanonik krakowski Jan, któremu Michał dziękował za to w dedykacji do drukowanego egzemplarza mowy „Oratio de natura et arte diligenter ad omnem in litteris scientisque profectum adhibenda” (wydanej w Warszawie w 1760 roku), wygłoszonej z okazji inauguracji nauki w [Collegium Nobilium](#) jesienią 1760 roku.

Etapy kariery dot. edukacji

Po powrocie ze studiów zagranicznych rozpoczął karierę nauczyciela, najpierw ucząc [retoryki](#) w [kolegium pijarskim warszawskim](#) (1758-1760), prowadząc wówczas także kronikę tamtejszego domu zakonnego, zatytułowaną "Historia Domus Varsaviensis S.P."

W 1760 roku został [prefektem](#) i piastował ten urząd do 1768 roku. W trakcie pełnienia tego urzędu czasowo przerwał działalność edukacyjną i rozpoczął prace nad dziełem historycznym traktującym o dziejach ojczystych (1764-1766), ulegając namowom Andrzeja Zamoyskiego. Miała być to kontynuacja kroniki Marcina Kromera. Po fiasku wydania pierwszego tomu zniechęcił się jednak do kontynuacji tego przedsięwzięcia, powracając do piastowania stanowisk wychowawczych i urzędów zakonnych.

Był więc kolejno nadal [prefektem Collegium Nobilium](#), [konsultorem](#) prowincji w [Górze](#) i [Warszawie](#) (1768-1772), [asystentem](#) prowincji, a w 1780 roku został dożywotnio [rektorem Collegium Nobilium](#). Ceniono jego działalność wychowawczą i organizacyjną. W 1784 roku [wizytator Komisji Edukacji Narodowej](#) Józef Bogucicki wychwalał jego wielkie zaangażowanie i zasługi poczynione dla krzewienia wychowania obywatelskiego.

Przeznaczył własne środki finansowe na przebudowę fasady budynku kolegium oraz renowację jego wnętrza. Był jedną z wiodących postaci pijarskiego życia kulturalnego. Uważa się, że miał dobre relacje z [królem](#) i należał do nastawionego proreformatorsko Towarzystwa Przyjaciół Kilku, tworząc tam pod pseudonimem artykuły historyczne omawiane podczas tzw. obiadów czwartkowych.

Fakty z życia osobistego

Przyjaźnił się z poetą Franciszkiem Karpińskim. W związku z pierwszą rocznicą objęcia tronu polskiego przez [Stanisława Augusta Poniatowskiego](#) przygotował orację „Excerptum Polonicae Litteraturae”, w której wychwalał dokonania władcy, wydrukowaną później przez Jana Daniela Janockiego.

Przed wstąpieniem do zakonu oddał majątek krewnym, zastrzegając sobie możliwość pobierania dożywotniej renty.

Żył w [XVIII wieku](#).

Bibliografia

Podmiotowa

1. Archiwum Polskiej Akademii Nauk, Warszawa, sygn. III-76-60, k. 3.
2. *Historia Domus Varsaviensis Scholarum Piarum*, oprac. L. Chmaj, Wrocław, 1959.

Przedmiotowa

1. E. Aleksandrowska, *Stadnicki Michał Jan Nepomucen*, Polski Słownik Biograficzny t. 41, Wrocław, 2002.